

Til lovforslag nr. L 21. Skriftlig fremsættelse (5. oktober 2000)

Erhvervsministeren (Pia Gjellerup) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om butikstid (Lovforslag nr. L 21).

Den gældende lov om butikstid m.v. trådte i kraft den 1. juli 1995. Loven indeholder en revisionsklausul, hvorefter "Loven tages op til revision i år 2000."

I maj 2000 udgav Erhvervsministeriet rapporten "Regulering af butikernes åbningstider", som belyser konsekvenserne af den liberalisering, der blev gennemført ved lov om butikstid i 1995. Rapporten blev udgivet som et oplæg til en videre drøftelse med henblik på den revision af loven, som nu skal finde sted, og den belyser konsekvenserne for forbrugerne, butikkerne og beskæftigelsen af en regulering af åbningstiderne i detailhandlen.

Hensigten med den i loven indsatte revisionsklausul var da også at give mulighed for at vurdere effekterne af loven.

Den gældende lov indeholder en lang række undtagelsesbestemmelser, som giver adgang til udvidede åbningstider for bestemte butikker, eksempelvis butikker beliggende på eller ved havnearealer, i lufthavne og i jernbane- og rutebilstationer. Adgangen til udvidede åbningstider giver typisk konkurrencemæssige fordele til disse butikker. For enkelte af bestemmelserne er dette begrundet i et ønske om – ud fra samfundsmæssige hensyn – at støtte disse butikker for derved at styrke deres overlevelsesmuligheder. Andre bestemmelser er begrundet i, at rejsende og ferierende kan have behov for at handle på "skæve" tidspunkter. Atter andre bestemmelser hænger sammen med, at der er tradition for, at visse varer handles på søndage, f.eks. motorkøretøjer, lystbåde, husdyr og havebrugsvare. Endelig indeholder loven bestemmelser, der oprindeligt opfyldte et samfundsmæssigt behov, men som i dag synes at have fået en videre rækkevidde, end der er reel begrundelse for. Det gælder f.eks. havnereglen.

Fælles for alle disse særregler er, at de kan være vanskelige at administrere, og at det kan være vanskeligt for nogle butiksindehavere at forstå, at nabobutikken skal have en konkurrencemæssig præferencestilling. I den forløbne periode har der

da også været en lang række afprøvninger af rækkevidden af de bestemmelser, der giver mulighed for søndagsåbent for butikker med en bestemt placering. Det gælder bestemmelsen om butikker beliggende i jernbanestationer og rutebilstationer, og denne bestemmelse blev som en konsekvens heraf præciseret i efteråret 1999. Herudover har især havnebestemmelsen givet anledning til en række sager, hvor også domstolene har været involveret. Ved lovændringen i efteråret 1999 blev der indsat en hjemmel i loven, så Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kunne præcisere, hvad der forstås ved butikker beliggende på eller ved havnearealer. De mange sager har vist, at der er et klart behov for at sikre en konkurrencemæssig større ligestilling, så særrettigheder kun opretholdes, hvor der er en ganske særlig begrundelse herfor. Lovforslaget indeholder derfor en række justeringer og præciseringer, der inden for de gældende rammer netop skal sikre en større konkurrencemæssig ligestilling. Lovforslaget bemyndiger endvidere Erhvervs- og Selskabsstyrelsen til at fastsætte nærmere regler på en række af de områder, der tidligere har været genstand for afprøvninger.

Havnereglen og skibsprovianteringsbestemmelsen afskaffes straks for nye butikker og for eksisterende butikker pr. 1. juli 2007. Endvidere lægger forslaget op til, at der sker en gradvis liberalisering med indførelse af mulighed for søndagsåbent fire gange årligt fra 2001 og yderligere fire gange fra 2003, hvor de fire sidstnævnte søndage skal placeres i juli/august. Liberaliseringerne sker således i et tempo og på en måde, som gør det muligt for butikkerne at omstille sig til den nye situation. En gradvis liberalisering over en årrække gør det endvidere muligt, at generationsskifter kan planlægges under hensyn til liberaliseringen, samt at samfundets serviceydere i øvrigt kan tilpasse sig den nye situation. Herved imødekommes også et udbredt ønske fra flere organisationers side om en overgangsperiode uden markante liberaliseringer.

Med henblik på at kunne vurdere om de justeringer, der foreslås foretaget, har virket efter hensigten, indeholder lovforslaget en revisionsklausul, hvorefter loven foreslås taget op til revision i folketingsåret 2004/2005. På dette tidspunkt er det naturligt at foretage en vurdering af, hvorvidt bestemmelserne i loven fungerer efter